

Oponentský posudek na magisterskou práci **Bc. Kláry Valentové: Relationship between personality and social network characteristics**

Předložená práce má rozsah 56 stran, obsahuje 12 tabulek a 5 obrázků. V příloze nalezneme 2 další 2 obrázky. Seznam použité literatury čítá 65 položek.

Téma předložené práce považuji za velmi zajímavé a navíc přínosné pro následovníky. SNA je nepochybně velmi zajímavou metodou, která by mohla nalézt široké využití ve všech výzkumných aktivitách zabývajících se studiem sociálně interagujících zvířat.

Úvod je poměrně stručný, avšak vcelku dostatečně seznamuje čtenáře s řešenou problematikou. Platí to především pro tu nejdůležitější část, věnovanou studiu vztahů mezi osobností a sociabilitou pomocí SNA u zvířat. Stručnější je část věnovaná studiu téže problematiky u člověka. Je to trochu škoda, zoologie by zde mohla hledat inspiraci. Pomohlo by, kdyby existovalo nějaké šikovné review. Velmi užitečný je pro běžného zoologa oddíl seznamující s principy SNA. Bolestně jsem v něm ale postrádal obrázky, zvláště u složitějších charakteristik. Nicméně jsem se jich dočkal, ale až v metodice. Osobně bych je do úvodu přemístil a metodiku sepsal v standardní „publikační“ podobě.

Cíle jsem původně mírně sepsal pro velkou stručnost a vágnost, což jsem zakončil voláním po hypotézách. Obdobně jak v případě obrázků interakcí jsem se dočkal a to míře větší než malé v metodice. To je ale už hodně nestandardní řešení. Musím ovšem zároveň konstatovat, že jsou vytvořeny zdařile. Však také zabírají čtyři strany a musím ocenit jako velmi dobrý nápad jejich shrnutí ve formě tabulky.

Již z předchozích odstavců plyne, že je metodika dosti podrobná a dle mého názoru přináší všechny potřebné informace. Nejsm ovšem schopen posoudit vhodnost použitých metod SNA, to ale časem provedou reviewři.

Velký počet hypotéz směřuje k velkému počtu analýz a velký počet analýz k zcela nepřehledným výsledkům. A zde musím opět vyslovit velkou pochvalu. Autorce se podařilo tomuto nebezpečí úspěšně vyhnout. Tabelární forma výsledků je přehledná a překvapivě informativní. Po obsahové stránce nejsou výsledky příliš překvapivé, nicméně to nemohla autorka ovlivnit. Nejvíce mě zaujaly ty, které se zabývají „assortmentem“ interagujících zvířat. Každopádně je zřejmé, že SNA představuje velmi zajímavý prostředek pro výzkum sociálně interagujících zvířat a autorka tak jednoznačně naplnila svůj hlavní cíl.

Diskuse je přiměřená dosaženým výsledkům a po formální i obsahové stránce nadprůměrně kvalitní, jinými slovy je to opravdová diskuse.

Na závěr mám na autorku několik otázek

1. Zaujalo mě, že na jednom místě úvodu řadí sociabilitu mezi parametry osobnosti. A dotázal jsem se sám sebe – je to opravdu parametr sociability nebo spíš její důsledek? A začal jsem se do toho zamotávat. Nejsou nakonec veškeré behaviorální performance, například volná explorace nebo dotazníkem stanovená přátelskost na jedné straně a počet sociálních kontaktů na straně druhé, různými projevy osobnosti? A pokud ne, tak proč? Co o tom všem autorka soudí?
2. Ze studií na zvířatech mě zaujaly ty sýkoří. Autorka zjevně správně hledá příčinu protichůdných výsledků v tom, že jedna studie proběhla v zimě a druhá na jaře. To je ovšem příčina ultimátní. Mohla by se autorka pokusit o přiblížení k příčinám proximálním? Jinými slovy proč by se měla lišit role téže osobnosti při interakcích na krmítku a v hnízdním teritoriu?

3. Proč jste mezi sledované interakce nezahrnuli agresi? Na první dobrou, by našinec předpokládal její těsnou vazbu na personalitu.
4. Až při četbě diskuse mě napadlo ošklivé podezření z tautologie. S interakcemi sezení v kontaktu a „grooming“ koreluje především personalitní charakteristika přátelskost. Jakpak ji asi kolegyně Konečná a spol. stanovovaly?
5. Docela se mi líbily po různu do práce zahrnuté grafy sociálních interakcí. Je z nich zjevné, že role jednotlivých zvířat v societě je odlišná. Mohla by mi autorka obecněji charakterizovat ta která reprezentují velká kolečka poblíž středu a malá kolečka na periferii?
6. V diskusi věnované assortimentu autorka přesvědčivě vysvětluje, proč spolu neinteragují aktivní respektive excitativní (nasírací) zvířata. Proč ale spolu neinteragují zvířata klidná respektive flegmatická?

Zbývá ještě závěrečné hodnocení. Práce je věnována zajímavému a perspektivnímu tématu. Její zpracování považuji po všech stránkách za nadprůměrně kvalitní. Nemohu proto mít žádné pochybnosti o její úspěšné obhajobě

Č.B. 20.5. 2021

Roman Fuchs